

TRONDHEIM KOMMUNE

“Noen føler at de ikke helt vet hva som venter dem”

Plan og rutiner for gode overganger mellom barne- og ungdomsskole i Trondheimsskolen

Innhold	1
Gode overganger fra barneskole til ungdomsskole	2
Innledning	2
Bakgrunn	3
Mål	3
Forankring	4
Det mangfoldige klasserommet	4
Hva bidrar til gode overganger i Trondheimsskolen? Kunnskapsgrunnlag og tiltak	5
Spesielt om...	6
Vurdering for læring i Trondheimsskolen	6
Sosiale medier - hvordan gjør vi det med sosiale medier?	7
Bærebjelker fra oppvekststrategien Stein-saks-papir	7
Årshjul (Enhetene finner årshjulet i Kvaliteket)	8
Litteratur (utvalg)	10
Vedlegg: Nyttig og nødvendig i arbeidet med overgangen mellom barneskole og ungdomsskole	

Gode overganger fra barneskole til ungdomsskole

Innledning

Formålet med planen er å gi støtte til arbeidet med å skape trygge og gode overganger som ivaretar en god faglig og sosial utvikling og god helse for alle elever i Trondheimsskolen. Spenningen ved å oppleve noe nytt som overgangen fra barne til ungdomsskole, sees av mange elever på som noe positivt. Sitatet fra et av byens elevråd i tittelen gir likevel Trondheimsskolen en utfordring den skal løse: Elevene skal ha tilstrekkelig kunnskap om hva som venter dem når de går over i ungdomsskolen til at de opplever overgangen som god. De skal også ha et lag av voksne og medelever rundt seg, slik det uttrykkes i oppvekststrategien, *Stein- saks -papir*, for at alle skal kunne mestre overgangen.

Prinsipper for rutiner for gode overganger

Trondheim kommune legger følgende verdier og prinsipper til grunn for gode overganger mellom barneskoler og ungdomsskoler:

- Trondheimsskolen skal være en mangfoldsskole, en skole for alle. Den har både et dannings- og et utdanningsoppdrag
- Verdigrunnlaget er uttrykt gjennom læreplanverkets (LK2020) overordnede del og oppvekststrategien for Trondheim, *Stein-saks-papir*
- Overganger er en mulighet for ekstra vekst for elevene når overgangene er godt forberedt og følges av flere aktører i et godt samarbeid med elevene selv og foreldrene
- Barn og unges oppvekst er voksnes felles ansvar. Ansatte i Trondheim kommune er *ett* felles lag som møter barn og unge med kjærlighet, respekt og kompetanse.

Overgangene planlegges og gjennomføres gjennom samarbeid mellom følgende aktører: skolene, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), barnevernet og skolehelsetjenesten. Foresatte har hovedansvaret for barnas oppdragelse og danning. Skolen skal derfor legge til rette for et respektfullt og godt samarbeid med hjemmet, spesielt ved overganger.

Overføring av informasjon om elevene mellom skolene skal følge personvernprinsippene. Foreldre skal gjøres kjent med den informasjonen som går mellom skolene, og gis anledning til å påpeke faktafeil eller unødvendig informasjon. Eleven skal kjenne til og høres i sitt syn på informasjonsutvekslingen.

Planen gjelder alle barn og unge. Rutiner for overganger, inkludert rutiner for elever med særskilte behov, er beskrevet til slutt i dokumentet. Elever med særskilte behov etter opplæringslovens kapittel 5 vil i tillegg bli ivaretatt gjennom rutiner beskrevet i [Rutiner for spesialpedagogisk arbeid](#).

Trondheim, 12. mai 2020

Camilla Trud Nereid, direktør for oppvekst og utdanning

Bakgrunn

Overgangen fra barneskolen til ungdomsskolen er en viktig hendelse i barns liv. Mange elever ser på overgangen som noe spennende, en tydelig markør på at en er blitt “ungdom”. Samtidig kan møtet med alt det nye for andre oppleves som stressende, og kontinuiteten i opplæringsløpet som oppstykket eller brutt. [Melding til Stortinget nr 6 2019/20](#), *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO*, fremhever at overgangene i opplæringsløpet skal være preget av kontinuitet, og skal oppleves som trygge for elevene. “Besøksdager, foreldreinvolvering, fadderordninger og informasjonsdeling kan være like viktig ved overgangen fra barneskole til ungdomsskole som ved overgangen fra barnehage til barneskole” (kap.2.2.6).

1.-10. skoler og “rene” ungdomsskoler i overganger mellom barne- og ungdomsskoler

I Trondheimsskolen finnes det både 1.-10. skoler og “rene” barne- og ungdomsskoler. Erfaring tilsier at mange elever som går i 1.-10. skoler opplever færre endringer, og overgangen fra barnetrinn til ungdomstrinn som mindre utfordrende enn elever som går fra rene barneskoler til ungdomsskoler. Etablerte rutiner og et skolemiljøet med elever, foreldre, ledere og ansatte som er kjente for hverandre, pekes på som sammenhenger. Men også ved 1.-10. skolene vil det ved overgangen til ungdomstrinnene innebære endringer. Nye elever kommer til fra andre barneskoler, og elevene skal bli kjent med andre fag og vurderinger med karakter. Det å gå til en ny skole har positive sider ved seg. Spenningen med å oppleve noe nytt, bli kjent med andre elever og lærere i et annet skolebygg trekkes fram som positivt ved det å starte opp ved en ny skole. Elevene skal oppleve like gode overganger, uavhengig av hvilken skole de kommer til.

Mål

For å kunne skape et helhetlig opplæringsløp for elevene, må barneskolen ha kunnskap om hva som møter elevene i ungdomsskolen. Ungdomsskolen bør på sin side ha kunnskap om hvordan det er blitt jobbet med elevene i barneskolen, sosialt og faglig, for å kunne ta med elevenes erfaringer i planlegging av den videre skolegangen deres. Skolene skal samarbeide om elevenes opplæringsløp og overganger, og elevene og foresatte skal medvirke i denne prosessen. For å sikre elevene gode overganger fra barneskolen til ungdomsskolen, vektlegger derfor denne planen at:

Skolene skal sikre kontinuitet i alle elevers utviklings- og læringsprosesser ved å ta hensyn til det elevene har lært i barneskolen samt elevenes egne erfaringer.

Mål

Planen skal sikre:

- en meningsfull og god sammenheng i opplæringsløpet for elevene det siste året i barneskolen og det første skoleåret i ungdomsskolen
- god og tidlig informasjon om hvilke faglige retningsvalg som venter innen språk og andre valgfag
- gode rutiner for samarbeid og samskaping om overganger i og mellom skolene, inkludert barne- og familietjenesten, og den pedagogisk-psykologiske tjenesten i Trondheim kommune

- et godt samarbeid mellom skoler og foresatte i elevenes overgang til ungdomsskolen
- et godt samarbeid mellom skoler og den tverrfaglige skolehelsetjenesten med ergo- og fysioterapitjenesten, helsesykepleier, skolelege og psykolog for å sikre gode overganger og god elevhelse

Planen er overordnet og forpliktende for alle offentlige skoler i Trondheim kommune. Friskoler oppfordres også til å følge planen.

Forankring

Planen for gode overganger er forankret i opplæringsloven med forskrifter og læreplanverket for grunnskolen, LK 2020. Planen er videre forankret i Trondheim kommunes oppvekststrategi, [Stein, saks, papir](#) og bærebjelkene i strategien samt Trondheim kommunes [barnevernsstrategi med tiltak](#). Kommunen skal tilby helsefremmende og forebyggende tjenester for barn og elever, jf. [helse- og omsorgstjenesteloven](#), [forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid](#). Skole og skolehelsetjenesten samarbeider om helsefremmende og forebyggende tiltak. Planen og rutinene følger opp [Overgangsrutiner fra barnehage til skole og SFO](#) som har fokus på gode overganger mellom barnehage og skole/ SFO, og sammen skal planene bidra til et helhetlig opplæringsløp i Trondheimsskolen.

Trondheimsskolen jobber etter følgende hovedmål, nedfelt i kommunens handlings- og økonomiplan 2019-2023:

1. Barn og unge har fremragende kompetanse sosialt, språklig og faglig
2. Barn og unges oppvekstmiljø er alle voksnes ansvar
3. Barn og unge er unike og hører til i samme fellesskap
4. Vi er *ett* felles lag som møter barn og unge med kjærlighet, respekt og kompetanse

Det mangfoldige klasserommet

Opplæringen i Trondheimsskolen skal være fremragende for elevene ut fra forutsetningene deres. Elevene skal anerkjennes for hvem de er og oppleve at de tilhører fellesskapet. Dette er en del av det verdiløftet Trondheimsskolen gir. Verdien stiller krav til at opplæringen tar høyde for og skaper rom for læring og utvikling for mangfoldet av unge i dagens Trondheim. I en inkluderende eller "universell" opplæring, opplever elevene anerkjennelse gjennom medelevers og ansattes handlinger og holdninger¹. Ved at elevene opplever at de hører til, at det lov å gjøre feil, at de medvirker og tas på alvor, kan robuste elever og sterke fellesskap formes. Siden elevene har ulike bakgrunn kulturelt og etnisk, og har forskjellige forutsetninger, må planleggingen av overgangen mellom barne- og ungdomsskolen ta høyde for dette. Elevmangfoldet er en ressurs for skolen og samfunnet. Hvilke tiltak kan være med på å skape gode overganger i mangfoldsskolen slik at elevene opplever velvære og et godt læringsutbytte?

Hva bidrar til gode overganger i Trondheimsskolen? Kunnskapsgrunnlag og tiltak

Som en del av kunnskapsgrunnlaget for planen er det hentet inn uttalelser og innspill gjennom en spørring til elevrådene ved trondheimsskolene² og ungdommens bystyre i tillegg til innspill fra rektornettverket samt eksisterende overgangsplaner og rutiner. Også Kommunalt foreldreråd for

¹ Lund (2017:13). "Mangfold gjennom anerkjennelse og inkluderende praksis"

² Spørring til elevrådene 2018/19, ungdommens bystyre mars 2019 og rektorgruppas oppsummering i rektornettverk januar 2019

grunnskolen (KFG) har gitt innspill til planen. Arbeidsgruppa har ut fra sammensetningen sin forsøkt å favne tverrfaglighet og ulike roller i skolen. Arbeidsgruppa har bestått av: Frode Vikhals (hovedtillitsvalgt, UDF), Gro Marte Strand (NTNU), Ingrid Morken (avdelingsleder BFT Midtbyen), Dypvik Kristin (rådgiver kommunedirektørens fagstab og stipendiat NTNU), Nina Lykke (rektor Sunnland), Petter Helland (rådgiver Fagenheten for oppvekst og utdanning), Stein Bonesmo (rådgiver kommunedirektørens fagstab og fagleder Sverresborg skole), Tor Kristian Stinessen (BFT Midtbyen), Unn-Mari Olsrød Norbeck (rådgiver kommunedirektørens fagstab), Dordi Øiamo Frigård (avdelingsleder BFT Østbyen, Skolehelsetjenesten 6-20), Eirin Berg (hovedtillitsvalgt UDF), Wenche Liabø (hovedtillitsvalgt UDF), Kristin Gudim (rådgiver kommunedirektørens fagstab), May-Iren Skamfer Evenmo (rådgiver Fagenheten for oppvekst og utdanning), Betty Johanne Pettersen (rådgiver og kommuneoverlege, kommunedirektørens fagstab) og Mikael Lyngstad (rådgiver kommunedirektørens fagstab). Tre elever bidro i arbeidsgruppas oppstartsmøte: Eirin Engtrø, Jesper Brå og Maria Storrø. Miriam Krogh-Ervik (BFT Heimdal og MEST) leste og kommenterte teksten. Sammen med tilgjengelig forskning³ på området, utgjør innspillene fra de ulike gruppene kunnskapsgrunnlaget for planen.

Innspillene er nedenfor organisert i et skjema over typer aktiviteter som bør iverksettes i overgangene i forhold til hvem som medvirker: elever, skolene med ansatte (ledelse, lærere, miljøarbeidere, skolehelsetjeneste, PPT/ BFT), foreldre og den kommunale oppvekstadministrasjonen. Aktivitetene finnes igjen i årshjulet (finnes i Kvaliteteket).

1 Samarbeid mellom skolene:

- Faglig samarbeid mellom ansatte i skolene som sikter mot en pedagogiske tilnærming som oppmuntre til elevsentrert læring og sosial- og emosjonell læring
 - vurdering
 - faglig utvikling
 - sosial og emosjonell utvikling og elevtrivsel
- Utveksling av informasjon etter dialog med hjem og elever i arbeidet med:
 - elever med særskilte tiltak (funksjonshemninger, logopedi, hørsel mm)
 - spesialpedagogikk
 - minoritetsspråklige elever
 - samiskspråklige elever
 - tegnspråkelever
 - blinde og svaksynte elever
 - elever med alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)
- Tilrettelegge for kultur møter og samarbeidsprosjekter mellom skolene, f.eks. om tverrfaglige temaer som opptar elevene
- Tilrettelegge og innkalle til samarbeidsmøter med relevante kommunale tjenester, f.eks. barnevernet, PPT og skolehelsetjenesten, jf § 15.8 i opplæringsloven

2. Samarbeid mellom foreldre og skolen:

- God informasjon med en åpen og gjensidig dialog med foreldre før, under og etter overgang (Tolketjenesten brukes ved behov). Ivareta foreldrenes bekymringer og spørsmål på en god måte
- Involvere brukerråd og foreldreutvalg i overgangen
- Dialog og samarbeid mellom elev, foresatte, skole og skolehelsetjenesten, jf. [samarbeidsavtalen](#) mellom skole og skolehelsetjenesten i TK og [retningslinjene](#) for skolehelsetjenesten

³ Se litteraturlisten

3. Tiltak som kan iverksettes av barneskolen:

- Gjøre elevene kjent med skolen de kommer til. Opplevelsen av skoletilhørighet er viktig for elevens læringsutbytte og opplevelse av velvære. Dette inkluderer å skape trygge relasjoner til ansatte, både lærere og miljøarbeidere, i den nye skolen
- Etablere et felles forum for informasjon og diskusjon skolene imellom med sikte på å skape god sammenheng i den pedagogiske tilnærmingen. Når skolene bygger på kjente arbeidsmåter og elevers egne erfaringer og kunnskaper, vil dette skape trygghet og oversikt for elevene

4. Tiltak som kan iverksettes av ungdomsskolen:

- Velkomstprogram (våren på 7. trinn og høsten på 8. trinn). Elevene skal samskape i planlegging og gjennomføring
- Elevene starter opp i klasser sammen med noen av de kjenner godt fra barneskolen, slik at de får rom til også å bygge nye vennskap
- Tydelige formulerte mål og forventninger til elevene og god vurderingspraksis
- Lokale overgangsplaner tar hensyn til og tilpasses elevene, jf. mangfoldsskolen

5. Tiltak som iverksettes av den kommunale skoleledelsen

- Etablere bydelsnettverk på ledernivå hvor temaet "gode overganger" følges opp
- Iverksette og støtte tiltak som muliggjør samarbeid og samskaping mellom ansatte i barne- og ungdomsskoler. Kompetansepakken [Overgang fra barnehage til skole](#) har fokus på språkarbeid, men gir gode idéer til hvordan samarbeid om overganger kan videreutvikles
- Sette et positivt fokus på overgangen til ungdomsskolen, både blant elever og foreldre
- Følge opp temaet "overgangen" i styringsdialogene med enhetene

Spesielt om...

Vurdering for læring i Trondheimsskolen

Elevrådenes svar på spørringen om overgangen fra våren 2019 vitner om at vurdering og bruk av karakterer er noe av det elevene er spente på når de starter opp på ungdomstrinnet. Godt vurderingsarbeid har elevenes læring og utvikling i sentrum.

Opplæringsloven med forskrifter krever at det skal settes karakterer i alle fag⁴ halvårsvis fra 8. trinn. Karakteren skal imidlertid hvile på det vurderingsarbeidet som gjøres underveis i halvåret, og det er ikke et krav at det skal brukes karakterer i underveivurderingen. Karakterer kan medføre en betydelig grad av stress for elever, jf. Meld. St. 6. (2019-20). Vurdering for læring-satsingen har satt fokus på at det er dialogen mellom elev og lærer om den faglige utviklingen som bringer eleven videre i læringsprosessen. Trondheimsskolen skal holde fokus på det gode vurderingsarbeidet som ligger i prinsippene for vurdering for læring. Skolene i Trondheim bør det første halvåret fokusere på god vurdering uten bruk av karakterer⁵ ved :

- å trekke elevene inn i arbeidet med å formulere faglige mål
- å holde en stadig dialog med elevene om hvor de står i forhold til målene
- å gi elevene gode løpende framovermeldinger om hva de skal gjøre for å utvikle seg faglig og sosialt

⁴ Med unntak for utdanningsvalg, som har en læreplan, men som ikke oppfattes som et ordinært fag

⁵ Unntak for valgfag hvor det settes standpunkturdering hvert år for elever som ikke har det samme valgfaget gjennom de tre årene

- å la elevene delta i vurderingen av eget arbeid og utvikling

Spørsmål fra den årlige elevundersøkelsen om vurdering for læring gir et godt grunnlag for diskusjoner og utvikling av vurderingspraksisen på skolene.

Sosiale medier - hvordan gjør vi det med sosiale medier?

Mens 65% av norske 10- åringene bruker sosiale medier, er de samme tallene for 13- åringene 99% ([Medietilsynet 2020](#)). Sosiale medier er viktig i overgangen fra barne- til ungdomsskolen. Digital teknologi byr på mange og nye muligheter for å kommunisere, skape noe nytt og til å forenkle arbeidsprosesser og hverdagsliv. Men den gjør også elevene sårbare for andre former for risiko enn tidligere. Krenkelser på nett har blitt vanligere etterhvert som den digitale teknologien har gjort sitt inntog i stadig yngre aldersgrupper. Uthenging og spredning av bilder og annen personlig informasjon er eksempler på uønskede hendelser i den digitale verdenen barn og unge lever i.

Ettersom aldersgruppen er langt mer påkoblet gjennom hele døgnet, bør skolen i større grad møte elevene med utgangspunkt i deres eget hverdagsliv. Elevene bør derfor få anledning til å lære om og å ta i bruk sosiale medier. Skolen kan knytte læring opp mot elementer fra ungdoms- og populærkultur. La barna lære om digital kultur ved hjelp av digital kultur. Læreplanens overordnede del vektlegger etisk bevissthet og kritisk tenking, noe som er aktuelt med tanke på digital teknologi og sosiale medier. Skolen har også ansvar for å utvikle elevenes refleksive kompetanse: Hvordan fungerer egentlig internett, digitale flater og sosiale medier, og hvordan påvirker disse måten vi samhandler på i hverdagen? Et større fokus på slik mediekompetanse i opplæringen vil kunne redusere uønskede hendelser på nett og digitale krenkelser mellom barn og unge.⁶

Elevenes læringsutbytte henger nøye sammen med lærerens kompetanse. Etter- og videreutdanning av lærere innen digitale kompetanse er derfor viktig i årene framover (SSP, 5.5 og 5.5.1).

Bærebjelker fra oppvekststrategi Stein-saks-papir

I arbeidet med å skape gode overganger mellom barne- og ungdomsskoler er det verdt å trekke fram noen bærebjelker i Trondheim kommunes oppvekststrategi:

- Fokus i skolen settes på relasjoner mellom folk
- Voksne som jobber med elever ser etter elevenes håp, drømmer og ressurser
- Innbyggerinvolvering - elevene er eksperter i egne liv, og må trekkes inn som eksperter i spørsmål som angår dem
- Samarbeid og deling på tvers av fag og roller i større arbeidslag styrker arbeidet med å skape en god oppvekst for elevene. Sterke voksenfellesskap gir sterkere fellesskap blant elevene
- Arbeidet ut fra et felles kunnskapsgrunnlag - en felles forståelse av problemer, gjør det lettere å løse dem
- "Ikke-vitende holdning" - voksne som jobber med unge lytter mer og leter sammen med dem etter innsikt

⁶ NOU 2019:10 - Åpenhet i grenseland — Bilder, film og lydopptak i helse- og omsorgstjenesten, barnevernet, skolen og barnehagen

Årshjul

Enhetene finner årshjulet i Kvaliteket.

Litteratur (utvalg)

- Jindal-Snape, D; Cantali, D m.fl. (2019). Primary - Secondary Transitions: A Systematic Literature Review. Scottish Government. Edinburgh
- Lillejord, S. m.fl. (2015). [Tiltak med positiv innvirkning på barns overgang fra barnehage til skole. En kunnskapsoversikt](#). UiS
- Lund, A. B (2017). *Mangfold gjennom anerkjennelse og inkludering i skolen*. Oslo.
- NOU 2019: 3. *Nye sjanser – bedre læring – Kjønnforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp*
- OECD (2011). IMPROVING LOWER SECONDARY SCHOOLS IN NORWAY

- <https://steinsakspapir.org/>
- Strand, G. M. (2020a). "Supporting the transition to secondary school: The voices of lower secondary leaders and teachers", Educational Research, DOI: 10.1080/00131881.2020.1750305
- Strand, G.M. (2020b). "Experiencing the transition to lower secondary school: Parents' voices"
- Strand, G.M (2019). "Experiencing the transition to lower secondary school: Students voices". I: International Journal of Educational Research (2019: 97)
- Strand, G. M. (2017) " Opplevelse av tilhørighet og inkludering i møtet mellom kulturer". I: Lund (2017)
- Utdanningsdirektoratet (u. å). [Læreplanverket](#)
- [Kvalitetmelingen](#) for oppvekst i Trondheim (Gir informasjon og nyttig inspirasjon til evaluering og utvikling av egen praksis på enhetene, også med tanke på gode overganger)

Vedlegg 1. Nyttig og nødvendig i arbeidet med overgangen mellom barneskole og ungdomsskole

Listen er ikke uttømmende, men er ment som støtte til arbeidet lokalt på enhetene.

- Barne- og familietjenestens støttetjenester- tydelig forventning om at støttetjenester involveres i overgangsprosessen, og at det formidles nødvendig informasjon fra støttetjenestene til mottakende skole. Samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) samarbeider med Fylkeskommunen om utarbeidelse av en rutine hvor BFT gir nødvendig informasjon til inntakskontoret i fylket. Denne rutinen er under utarbeidning, og kan gi gode råd også for overgangen barne-ungdomsskole når den foreligger.
- Forvaltningsrutiner for minoritetsspråklige, samiskspråklige og spesialpedagogikk
- [Håndbok i spesialpedagogikk](#)

- Handlingsplan for fysisk aktivitet i barnehage og skole (foreligger høsten 2020) med google site [Aktive barn og unge](#)
- [Kulturmøter](#) - dialogmøter og overføringsmøter mellom ansatte i skolene
- [LOS-ordningen](#). Tett oppfølging av ungdom. Under oppbygging i Trondheim
- Mottaksplass. Behov eller ikke behov for mottaksplass må formidles i forbindelse med overgangen. Se egne rutiner i Kvaliteket, ID nr. 1827
- Overføring av dokumentasjon fra siste utviklingsamtale i barneskolen via OAS
- Plan for håndtering når mobbing, vold og trakassering skjer i barnehage og skole (foreligger høsten 2020.)
- [SLT-modellen](#) er en samordningsmodell hvor målet er å gi et samordnet tilbud til unge som sliter med rus og kriminalitet. Det er et SLT-fora i hver av byens fire bydeler. Disse møtes hver andre måned. Skolene er representert i det lokale SLT-forumet, og kan også ta direkte kontakt ved behov.
- Relasjonell kapasitet. I Trondheim kommune benyttes verktøyet Relasjonell kapasitet (RK) som en systematisk metode for å styrke arbeidet rundt utsatte barn og unge. Kartleggingen i RK er en prosess der samarbeidsnettverk blir definert, dvs. hvilke aktører/funksjoner som må være med for å lykkes i å skape bærekraftige relasjoner i arbeidet.
- Rutine og søknadsfrist for å få gå på en annen skole i en annen skolekrets
- Samarbeid med BFT og PPT (en lokal plan ved enheten)
- Samarbeid med brukerråd og foreldreutvalg
- Samarbeid med Folkebiblioteket - bydelsbibliotek og hovedbibliotek, også om elevenes overgang
- Samarbeid med frivillighet og idrettslag. Mange elever er blitt kjent med hverandre før de starter opp i ungdomsskolen gjennom aktiviteter utenfor skoletiden
- Samarbeid med skolehelsetjenesten, jf. retningslinjer, skolehelseplan og UngMest
- Samarbeid med [skoleteam og dagskole](#)
- Hver ungdomsskole, private skoler og videregående skole har utpekt en ressursperson på hver enhet som skal fungere som diskusjonspartner for kollegiet ved bekymring rundt ekstreme handlinger eller uttrykk. Bekymringen følger en fastsatt arbeidsløype beskrevet i Tiltaksplan. www.trondheim.kommune.no/slt
- SLT har samarbeid med NTNU legeutdanning som tilbyr rusforebyggende tiltak for ungdomsskoleelever. SLT har samarbeid med DEMBRA (Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme) som tilbyr ungdomsskoler og videregående skoler støtte til arbeid med denne type holdninger.
- Tiltak for elever med stort læringspotensial og gutter
- Tolketjenesten. [Info](#)
- Andre tiltak i [Stein,saks,papir](#)